

Lansio'r Grŵp Llywio CYAL

Ym mis Ebrill, fe wnaethom ddod â rhanddeiliaid ynghyd sy'n ymwneud â datblygu Cynllun Ynni Ardal Leol (CYAL) Bro Morgannwg, ochr yn ochr â nifer o bartneriaid newydd a fydd yn chwarae rhan bwysig wrth gefnogi cyflawni. Rhoddodd y digwyddiad gyfle i ailgysylltu sefydliadau, cryfhau partneriaethau presennol a chroesawu rhanddeiliaid newydd i rwydwaith CYAL.

Roedd hefyd yn gyfle i mi gyflwyno fy hun fel y Swyddog CYAL sydd newydd ei benodi, sy'n gyfrifol am gydlyn a gyrru ymlaen i gyflawni'r CYAL a'i gamau gweithredu cysylltiedig ar draws y Fro.

Fel rhan o'r sesiwn, cymerodd rhanddeiliaid ran mewn ystod o weithgareddau rhyngweithiol a gynlluniwyd i archwilio cyfleoedd, heriau a blaenoriaethau lleol. Rhannodd y cyfranogwyr eu safbwyntiau ar yr hyn sydd ei angen ar gymunedau, busnesau a sefydliadau ledled y Fro o'r system ynni'r dyfodol, gan helpu i lywio gweithgarwch CYAL yn y dyfodol.

Un ymarfer arbennig o werthfawr oedd mapio lleoliadau rhanddeiliaid ac asedau sy'n gysylltiedig ag ynni ar draws y Fro. Roedd hyn yn galluogi cyfranogwyr i nodi ardaloedd lle mae galw am gapasiti ynni ychwanegol, ochr yn ochr â lleoliadau lle gall sefydliadau gael cynhyrchu dros ben, seilwaith neu gyfleoedd i gefnogi eraill. Tynnodd yr ymarfer sylw at gyfleoedd posibl ar gyfer cydweithio yn y dyfodol, rhannu ynni lleol a chynllunio ynni mwy cydgysylltiedig ar draws y sir.

Yn dilyn digwyddiad lansio llwyddiannus a fynychwyd gan 31 o gynrychiolwyr o 18 sefydliad rhanddeiliaid, mae Grŵp Llywio CYAL wedi nodi cyfres o gamau gweithredu blaenoriaeth a fydd yn helpu i yrru'r trawsnewidiad o gynllunio i gyflawni. Canolbwyntiodd y trafodaethau ar gryfhau cydweithio, goresgyn heriau cyflawni a nodi cyfleoedd i gyflymu prosiectau ynni lleol ar draws Bro Morgannwg.

Roedd allbynnau allweddol y sesiwn yn cynnwys ymrwymadau i symud ymlaen â'r ymarfer mapio ynni CYAL, archwilio cyfleoedd ar gyfer prosiectau cydweithredol a chyllid, cryfhau rhannu gwybodaeth traws-sector, ac ymchwilio i safleoedd strategol fel Aberddawan ar gyfer mentrau arloesi, datblygu sgiliau ac ynni glân. Tynnodd rhanddeiliaid sylw hefyd at bwysigrwydd gwella cydlyn o amgylch capasiti grid, llwybrau cyllido ac atebion ar gyfer eiddo oddi ar y grid ac anodd eu trin.

Lleisiodd y Grŵp Llywio nifer o themâu blaenoriaeth, gan gynnwys cefnogi sgiliau ac addysg werdd, darparu ynni fforddiadwy a glân, gwella mynediad at wybodaeth ynni a datgarboneiddio, a hyrwyddo trafnidiaeth gynaliadwy a newid moddol. Nododd cyfranogwyr hefyd gyfleoedd i archwilio datblygu ynni adnewyddadwy ymhellach ar

safleoedd tir llwyd, cynlluniau ynni cymunedol, seilwaith ynni a rennir ac atebion ynni gwledig.

Wrth edrych ymlaen, bydd tîm CYAL yn gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu cyfleoedd cydweithredu cryfach ac integreiddio canfyddiadau'r gweithdai i raglenni cyflawni yn y dyfodol. Bydd y Grŵp Llywio yn cyfarfod bob chwarter i adolygu cynnydd, rhannu astudiaethau achos prosiect ac arddangos arloesedd, gan sicrhau cydweithrediad parhaus rhwng sefydliadau'r sector cyhoeddus, diwydiant, cymunedau a gweithredwyr rhwydwaith.

Bydd allbynnau y lansiad yn llywio'n uniongyrchol gam nesaf cyflawni CYAL, gan helpu i gydlyn prosiectau, alinio cyfleoedd cyllido a chyflymu'r cynnydd tuag at system ynni fwy fforddiadwy, gwydn a charbon isel ar gyfer Bro Morgannwg.

Dolen i allbynnau [LAEP steering group next steps.docx](#)